

БЛИТВА

Блитвата е двегодишно растение. Во првата година развива длабок и разгранет корен, кој во горниот дел е задебелен, скратено стебло и богата лисна розета. Во втората година развива разгрането цветно стебло во висина до еден метар.

Блитвата се одгледува заради листот. Во исхраната се користи во комбинација со различни градинарски култури. Слична е на спанаќот. Блитвата е лековито и корисно растение кое претставува добар диуретик, а може да се користи и против слабокрвност.

Блитвата поседува голема прилагодливост помеѓу почвата и климатските фактори. Оптимална температура за поникнување е 16 – 24°C. При температура од 5 – 10°C растението има слаб пораст, а оптимална температура за раст и развој е 16 – 20°C.

Во текот на одгледувањето потребна е поголема количина на вода, посебно во подрачја каде се појавува недостаток на вода или пак таа е нерамномерно распоредена. Во текот на одгледувањето потребни се 5 – 6 наводнувања за да се постигнат оптимални приноси. Тоа зависи од периодите дали се врнежливи или сушни.

Блитвата нема големи потреби према почвата, но најдобро успева на длабоки и структурни почви, добро пропусливи на вода и рН вредноста треба да се движи од 6 – 8. Поднесува благо засолени почви. Во текот на сите развојни фази успева и при различни климатски услови, медитерански, континентални до планински и при различни рокови на сеидба. Што се однесува до плодоредот, блитвата не поднесува монокултура. На иста површина не треба да се одгледува најмалку три години. Се препорачува одгледување после ѓубрење со органски ѓубрива. Бидејќи блитвата има длабок, корен може да користи вода од длабоките слоеви.

Основната обработка на почвата се обавува на длабочина од 30 – 40 см, а пред сеидбената површина на почвата мора да овозможи еднаква длабочина на седбата. За рана пролетна сеидба одговара производство во леи.

Пред сеидбата или со сеидбата, потребно е да се употреби НПК минерално ѓубриво 1:1:1, а се прихранува со азотни ѓубрива од 3 – 4 пати, и тоа после секоја берба на листовите. Постојат различни сорти за различен временски период. Отпорна е на ниски температури за зимско одгледување, отпорна е на високи температури за летно одгледување, а исто така има и брзорастечки сорти и сорти отпорни на болести.

Блитвата обично се сее директно со семе, но може и со расад. Расадот кога ќе формира од 3 – 5 прави листови се расадува на стално место, во првата половина на април месец. На отворено се сее на меѓуредово растојание од 30- 50 см и 20 - 30 см во ред. За 1 ха потребни се 15 – 20 кг семе. Што се однесува до обработка и нега на расадот, може да се употребуваат хербициди. Но, бидејќи во Република Македонија се одгледува на многу мали површини, меѓуредовата обработка се обавува рачно или со наорување, поради контрола на плевелите и така се одржува површинската структура и зачувување на влагата во почвата.

Со берба на блитвата може да се започне за околу 60 дена после сеидбата, или околу 30 дена после расадувањето. Младите листови се откинуваат паралелно од коренот со проредување. Се одбираат надворешните потполно развиени, здрави и неоштетени листови. За пролетното одгледување трае 2 – 3 месеци, а за есенско – зимско одгледување може и до 6 месеци. Зависно од условите на одгледувањето, добар посев од блитва може да даде принос од 30 – 60 т/ха.

После бербата, блитвата по потреба се мие во ладна вода и се пакува во кутии, вези или во ринфузна состојба. Блитвата во свежа состојба бргу ја губи влагата и затоа мора што побргу да стигне до пазарите. Ако е потребно, може да се складира во ладилници на температура од 0°C и при релативна влажност од 90 – 95% и тоа во временски период од 7 – 10 дена.

Стојан Глигоров